МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРИ І КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ
КАФЕДРА СЦЕНІЧНОГО МИСТЕЦТВА І КУЛЬТУРИ

ПРОДЮСЕРСЬКИЙ ПРОЄКТ

(«ПРОДЮСЕРСЬКИЙ ПРОЄКТ ПОСТАНОВКИ ВИСТАВИ «КАВА ПЕРШИХ ПОБАЧЕНЬ» МАРИНИ СМІЛЯНЕЦЬ»)

Виконала:
студентка 4 курсу, групи БАМПск(н) 1-23
спеціальності - 026 «Сценічне мистецтво»
ОП «Акторська майстерність та продюсування»
Славінська Софія Віталіївна

Керівник продюсерського проєкту:
доцент кафедри, кандидат філософських наук Матяш Сергій Вікторович

Київ 2026

ЗМІСТ

ВСТУП ..... **Помилка! Закладку не визначено.**
РОЗДІЛ 1. Теоретичні аспекти продюсування вистави. 6
1.1. Визначення сучасної драми-комедії як жанру сценічного мистецтва 6
1.2. Основні принципи та завдання театрального продюсування 10
1.3. Специфіка продюсування сучасної української драми..... 12
РОЗДІЛ 2. Особливості п’єси «Перших побачень період» Марини Смілянець 16
2.1. Історія створення та постановок п’єси 16
2.2. Драматургічна структура твору..... 21
2.3. Актуальність постановки для українського глядача..... 23
2.4. Аналіз тексту п’єси та пропозиції сучасної інтерпретації..... 25
РОЗДІЛ 3. Продюсерський підхід до постановки п’єси «Перших побачень період»..... 28
3.1. Розробка концепції та підбір творчої команди 28
3.2. Етапи реалізації постановки: від підготовки до прем’єри..... 30
3.3. Фінансове планування, маркетинг і просування проєкту..... 32
ВИСНОВКИ..... 35
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ 36
ДОДАТКИ..... 37

ВСТУП

Сьогоднішній театр розвивається дуже швидко, з’являється все більше і більше вистав, сучасних цікавих рішень, режисерів, майданчиків, відкривається багато акторських шкіл, бо це стало затребувано, а також модно і важливо для глядача сьогодні. Він приходить до театру розслабитися, навчитися, замислитися, побачити живі сльози та щирий сміх акторів, а можливо і самим стати частиною дійства. Для цього працює велика команда. Актори, режисери, костюмери, СММ - спеціалісти, звукорежисери та світлооператори, а також продюсери. Хто ж такий продюсер у театральному світі та яку роль він відіграє? У театрі продюсер- це людина (або компанія), яка «матеріалізує» мистецьку ідею. Якщо режисер створює виставу, то продюсер забезпечує умови для того, щоб ця вистава відбулася, була побачена глядачем і окупилася. Продюсер шукає інвесторів, спонсорів або гранти, він розпоряджається бюджетом: від оренди сцени до закупівлі тканини на костюми, також формує команду. Саме продюсер часто обирає та наймає режисера, художників, технічний персонал і іноді затверджує акторський склад (кастинг). Продюсер займається правовими питаннями, а саме: отримання прав на постановку п'єси, укладання контрактів з усіма учасниками процесу. Також він організовує рекламну кампанії, продаж квитків та залучення глядачів до зали. Якщо вистава їде в інше місто чи країну, логістикою та домовленостями з іншими майданчиками займається саме продюсер.

У наших державних театрах роль продюсера зазвичай виконує директор або художній керівник. Проте у незалежному секторі (антрепризи, приватні театри) посада театрального продюсера виділена окремо і є ключовою для виживання проекту. Продюсер може бути ініціатором проекту. Він знаходить цікавий текст або ідею і вже під неї підбирає режисера, який зможе її втілити. Ось скільки питань вирішує одна людина. Подібний аналіз допомагає стати

більш обізнаним у подібних питаннях, оскільки продюсер має бути справжнім професіоналом у своїй справі.

Для мене інтерес становить продюсування вистави «Кава перших побачень» за п’єсою «Перших побачень період» Марини Смілянець. Це складний, але перспективний матеріал. Його специфіка полягає у відсутності жорстких канонів постановки, що дає свободу для творчого експерименту. Робота з актуальним текстом вимагає від продюсера не лише організаційних здібностей, а й глибокого розуміння соціокультурного контексту, адже така вистава має резонувати з поточними запитами суспільства. П’єса Марини Смілянець «Перших побачень період»- це камерна, але надзвичайно глибока історія про покоління, чия юність припала на часи повномасштабного вторгнення. Сьогодні в Україні існує болючий соціальний розкол між тими, хто поїхав, і тими, хто залишився. П’єса прямо піднімає питання: чи можуть ці дві категорії людей зрозуміти одна одну? Вона дає надію на те, що спільне коріння та чесна розмова сильніші за образи. Тут є і професійна впізнаваність. Для молоді бариста- це одна з найпопулярніших професій, а кава- це спосіб заспокоїтися, такий собі ритуал нормального життя. Для сучасного театру актуальним є вихід за межі сцени. Як ідея, цю п’єсу можна ставити навіть у реальній кав’ярні, що робить її ідеальним об’єктом для продюсування з мінімальним бюджетом, а це дуже важливо в умовах війни.

П’єса документує психологічний стан молоді 2024 року: вимушене дорослішання, втрату юнацьких ілюзій, але водночас- бажання любити та пити какао «як завжди». П’єса дуже лаконічна та мобільна. Тут мала кількість персонажів (3 особи) та одна локація роблять п’єсу надзвичайно зручною для антрепризи чи студентських постановок, що є стратегічно правильним вибором для продюсерського проєкту.

Мета роботи полягає у комплексному дослідженні стратегій продюсування сучасної камерної вистави «Кава перших побачень» на основі п’єси Марини Смілянець «Перших побачень період». Дослідження фокусується на розробці ефективної моделі організації творчого процесу,

пошуку ресурсів та маркетинговому просуванні постановки, що рефлексує актуальний досвід української молоді в умовах воєнного стану.

Завданням роботи є дослідження художньої своєрідності та соціально-психологічного контексту п’єси «Перших побачень період» у контексті сучасної «нової драми-комедії». Також потрібно визначити ключові етапи трансформації драматургічного тексту про юність та війну в цілісний театральний продукт. Обґрунтувати роль продюсера як куратора сенсів та організатора комунікації в малобюджетних театральних проєктах. Виявити особливості функціонування незалежного театрального сектору України в умовах сучасних викликів. Розробити авторську продюсерську стратегію постановки п’єси, орієнтовану на камерні простори та мультимедійну взаємодію з глядачем.

Об’єктом дослідження є процес створення та просування сучасної театральної постановки. Предметом дослідження виступають інструменти та методи продюсування п’єси «Перших побачень період» Марини Смілянець як актуального мистецького висловлювання.

Методи дослідження базуються на поєднанні теоретичного аналізу джерел із практичним моделюванням продюсерського циклу. Використано методи мистецтвознавчого аналізу тексту, компаративний підхід та метод проєктного планування.

Практичне значення отриманих результатів полягає у розробці готового до реалізації продюсерського кейсу вистави «Кава побачень період». Запропонована модель є адаптивною для студентських театрів та незалежних студій, оскільки враховує мінімальні технічні вимоги (формат МАФу/кав’ярні) та спрямована на глибоку емоційну рефлексію аудиторії.

РОЗДІЛ 1. Теоретичні аспекти продюсування вистави.

1.1. Визначення сучасної драми-комедії як жанру сценічного мистецтва

Для початку поговоримо про драму та про комедію як жанри окремо. Це допоможе глибше проаналізувати тему та провести вертикаль від історії створення до сучасності.

Слово «драма» походить від давньогрецького drāma, що означає «дія». Як самостійний жанр (не плутати з драмою як родом літератури), вона сформувалася значно пізніше за трагедію чи комедію - лише у XVIII столітті.

У Давній Греції панували «висока» трагедія та «низька» комедія. Середнього шляху не існувало. Лише в епоху Просвітництва (Д. Дідро, Г. Е. Лессінг) з'явилася так звана «міщанська драма». Вона відмовилася від піднесених героїв-напівбогів на користь звичайної людини, чиї конфлікти розгортаються в побутовій або сімейній площині. На відміну від трагедії, де конфлікт неминуче веде до загибелі героя, у драмі конфлікт є гострим, але потенційно вирішуваним. Це боротьба персонажа із соціальним середовищем, обставинами або самим собою. У XX та XXI століттях драма стала максимально психологічною. Вона часто фокусується на «непомітних» трагедіях- самотності, втраті зв'язку між близькими людьми, пошуку ідентичності. У п'єсі «Перших побачень період» драматичний початок виявляється через неможливість героїнь повернути «довоєнне» життя та болюче усвідомлення розриву спільного досвіду.

Комедія (грец. kōmōidía, від kōmos- весела процесія та ōidē- пісня) історично виникла з народних ігрищ та обрядів на честь бога Діоніса. Арістофан використовував комедію для політичної сатири. Шекспір створив романтичну комедію, а Мольєр- комедію характерів, де висміювалися людські вади (скупість, лицемірство).

Комедія поступово відійшла від суто зовнішніх ефектів (фарсу) до «інтелектуальної комедії» (Б. Шоу), де сміх викликає парадоксальність думок. Комедія заснована на невідповідності: між тим, ким персонаж є

насправді, і тим, ким він хоче здаватися; між очікуваною подією та реальним фіналом. Комедія завжди апелює до інтелекту глядача, пропонуючи подивитися на проблему з певною дистанцією. Сьогодні комедія часто стає інструментом «чорного гумору» або іронічної саморефлексії. В умовах кризи (війни) комедійні елементи в драматургії виконують функцію анестезії- вони дозволяють проговорити страшні речі, не впадаючи в повний відчай.

У п’єсі «Перших побачень період» комедія не є розважальним жанром у чистому вигляді. Це радше «іронічна терапія» або «гумор виживання». Оскільки Марина Смілянець описує події де, смішне тісно переплетене з трагічним фоном війни.

У сучасному театральному процесі спостерігається тенденція до дифузії (змішування) класичних жанрів. Одним із найбільш затребуваних та життєздатних форматів постає драма-комедія (або трагікомедія нового типу). Цей жанр найточніше відображає дуалістичну природу людського буття, де трагічне та комічне існують нерозривно, особливо в екстремальних умовах соціальних потрясінь.

Сучасна драма-комедія як об’єкт сценічного мистецтва характеризується наступними ознаками:

- синтетизм емоцій: Жанр передбачає різкий перехід від іронії чи побутового гумору до глибокого драматизму. У контексті п’єси «Перших побачень період» це проявляється через контраст між буденними жартами про каву та напруженим очікуванням під час повітряної тривоги.
- Побутовий реалізм та впізнаваність: На відміну від класичної комедії, яка часто вдається до гротеску, сучасна драма-комедія базується на «життєвій правді». Глядач ідентифікує себе з героями через впізнавані ситуації, сленг, знайомі локації (як-от кав’ярня-МАФ), що створює ефект співпричетності.
- Іронія як механізм захисту: Комічне в таких творах не є самоціллю для розваги. Воно виступає засобом психологічного розвантаження героїв та глядачів. Сміх стає формою супротиву обставинам, дозволяючи персонажам зберігати ментальну стійкість.

Для театрального продюсера вибір саме цього жанру є стратегічно вигідним. По-перше, драма-комедія має ширше охоплення аудиторії: вона приваблює глядача легкістю форми, але залишає простір для серйозних роздумів, що забезпечує тривалий «післясмак» вистави. По-друге, такий жанр дозволяє працювати з молодіжною аудиторією, яка краще сприймає складні теми (війна, втрата, самотність) через призму іронії та щирості.

Драматургія Марини Смілянець, зокрема «Перших побачень період», є яскравим прикладом сучасної драми-комедії, де авторка майстерно балансує на межі смішного та щемливого. Це ставить перед продюсером та режисером завдання зберегти цю рівновагу, не перетворюючи виставу на чисту розвагу, але й не обтяжуючи її зайвим пафосом.

Таким чином, сучасна драма-комедія в українському театрі сьогодні виконує важливу соціокультурну функцію, стаючи дзеркалом нової реальності, у якій життя триває попри всі виклики.

У сучасному театральному процесі спостерігається тенденція до дифузії (змішування) класичних жанрів. Одним із найбільш затребуваних та життєздатних форматів постає драма-комедія (або трагікомедія нового типу). Цей жанр найточніше відображає дуалістичну природу людського буття, де трагічне та комічне існують нерозривно, особливо в екстремальних умовах соціальних потрясінь.

Сучасна драма-комедія як об’єкт сценічного мистецтва характеризується наступними ознаками:

Синтетизм емоцій: Жанр передбачає різкий перехід від іронії чи побутового гумору до глибокого драматизму. У контексті п’єси «Перших побачень період» це проявляється через контраст між буденними жартами про каву та напруженим очікуванням під час повітряної тривоги.

Побутовий реалізм та впізнаваність: На відміну від класичної комедії, яка часто вдається до гротеску, сучасна драма-комедія базується на «життєвій правді». Глядач ідентифікує себе з героями через впізнавані

ситуації, сленг, знайомі локації (як-от кав’ярня-МАФ), що створює ефект співпричетності.

Іронія як механізм захисту: Комічне в таких творах не є самоціллю для розваги. Воно виступає засобом психологічного розвантаження героїв та глядачів. Сміх стає формою супротиву обставинам, дозволяючи персонажам зберігати ментальну стійкість.

Для театрального продюсера вибір саме цього жанру є стратегічно вигідним. По-перше, драма-комедія має ширше охоплення аудиторії: вона приваблює глядача легкістю форми, але залишає простір для серйозних роздумів, що забезпечує тривалий «післясмак» вистави. По-потреба, такий жанр дозволяє працювати з молодіжною аудиторією, яка краще сприймає складні теми (війна, втрата, самотність) через призму іронії та щирості.

Драматургія Марини Смілянець, зокрема «Перших побачень період», є яскравим прикладом сучасної драми-комедії, де авторка майстерно балансує на межі смішного та щемливого. Це ставить перед продюсером та режисером завдання зберегти цю рівновагу, не перетворюючи виставу на чисту розвагу, але й не обтяжуючи її зайвим пафосом.

Таким чином, сучасна драма-комедія в українському театрі сьогодні виконує важливу соціокультурну функцію, стаючи дзеркалом нової реальності, у якій життя триває попри всі виклики.

У п’єсі «Перших побачень період» драма дає виставі вертикаль (глибину, сенс, зв'язок із трагедією народу).А от комедія дає виставі горизонталь (динаміку, глядацький інтерес, впізнаваність побуту).

Синтез цих жанрів дозволяє продюсеру створити продукт, який відповідає запиту сучасного глядача на «складну простоту»: коли про серйозні психологічні травми (драма) говорять зрозумілою, живою та подекуди іронічною мовою (комедія). Саме на цьому стику працює Марина Смілянець, створюючи тексти, що є ідеальними для незалежного продюсування.

Зараз театр часто експериментує з жанрами. Таким чином п’єса отримала ще й такий жанр, як: коротка п’єса про юність в часи війни. А от сама вистава «Кава перших побачень» отримала додатковий жанр: кавування під час тривоги.

1.2. Основні принципи та завдання театрального продюсування

Театральне продюсування у сучасному мистецтві розглядається як багатовекторна діяльність, що поєднує художню візію, управлінську стратегію та підприємницький хист. Це інтегрований процес створення культурної цінності, де продюсер виступає головним архітектором проєкту, супроводжуючи його від зародження ідеї до фінального аналізу глядацької реакції. На відміну від творчого складу (режисера чи акторів), продюсер тримає у фокусі весь життєвий цикл вистави, балансуючи між естетичними прагненнями команди та практичними реаліями ринку.

Сучасна парадигма театрального менеджменту, згідно з актуальними науковими підходами (зокрема методикою КНУТД), визначає продюсера не просто як адміністратора, а як креативного стратега. Він несе повну відповідальність за життєздатність проєкту, що вимагає високої адаптивності, емоційного інтелекту та здатності приймати рішення в умовах невизначеності.

Фундаментальні принципи театрального продюсування:

- Системна інтеграція: Продюсер забезпечує безперервність усіх етапів- від літературного аналізу до постпродакшну.
- Гармонізація сенсів та ресурсів: Збереження автентичного авторського голосу при одночасній оптимізації витрат і забезпеченні логістичної стабільності.
- Динамічна адаптивність: Здатність миттєво корегувати стратегію відповідно до викликів воєнного часу (безпека, зміна настроїв суспільства, енергетичні обмеження).

- Етика соціального діалогу: Відповідальне ставлення до тем, що можуть бути травматичними, що є критично важливим для драматургії Марини Смілянець, яка працює з «живими» ранами сьогодення.
- Цифрова та інструментальна інноваційність: Застосування новітніх медіа-платформ для просування (TikTok, Reels).
- Прогностичне управління ризиками: Постійний моніторинг потенційних загроз (від технічних збоїв до скасування показів через тривоги) та підготовка резервних планів.

Ключові завдання продюсера у реалізації проєкту:

- Селекція та експертиза матеріалу. Продюсер оцінює потенціал п'єси «Перших побачень період», враховуючи її камерність, впізнаваність образів та здатність резонувати з молодою аудиторією нашого часу.
- Створення цілісної концепції. Формування унікальної пропозиції вистави, визначення її місця в культурному просторі та ключових меседжів (наприклад, перемога життя над війною).
- Формування креативної екосистеми. Кастинг акторів та підбір технічного персоналу, створення атмосфери довіри, де кожен учасник мотивований на результат.
- Фінансова логістика. Пошук грантової підтримки, залучення меценатів або партнерство з бізнесом (наприклад, мережами кав'ярень для підтримки атмосфери вистави).
- Операційне планування. Розробка графіків, забезпечення репетиційної бази та підготовка технічного райдеру, адаптованого під умови мобільної сцени.
- Юридичне та авторське забезпечення. Отримання ліцензій на постановку, дотримання прав драматургині та регламентація відносин з усіма стейкхолдерами.
- Комунікаційна стратегія та маркетинг. Побудова «мостика» до глядача через креативне просування у соцмережах, роботу з лідерами думок та залучення молодіжної спільноти.

- Кризовий менеджмент. Управління бюджетом у реальному часі та нівелювання ризиків, пов’язаних із безпековою ситуацією.
- Організація публічного представлення. Контроль якості прем’єрного показу, квиткового сервісу та взаємодії з глядачами.
- Рефлексія та оцінка ефективності. Аналіз відгуків, оцінка соціального впливу та підготовка звітності про результати проєкту.

У роботі з п’єсою «Перших побачень період» особливий акцент продюсер має зробити на «естетиці мінімалізму». Невеликий склад персонажів та локація МАФу дозволяють спрямувати ресурси не на масштабні декорації, а на якість акторської гри та атмосферне світло/звук. Це створює інтимний простір для глядача, що є головною умовою успіху камерної вистави.

Отже, театральне продюсування - це мистецтво перетворення ідеї на життєвий досвід. Продюсер не просто організовує процес, він створює умови, за яких текст Марини Смілянець стає актуальною подією, здатною надихнути та підтримати глядача у надскладні часи.

1.3. Специфіка продюсування сучасної української драми- комедії

Продюсування драми-комедії є одним із найскладніших завдань, оскільки цей жанр вимагає від продюсера не лише адміністративних навичок, а й глибокого розуміння психології сприйняття глядача. В основі жанру лежить поєднання протилежних емоційних станів, що диктує особливі правила гри на кожному етапі створення проєкту.

Головна специфіка продюсування цього жанру полягає у формуванні правильних очікувань у глядача. Продюсер має позиціонувати виставу не як «чисту» розвагу чи «чисту» трагедію, а як інтелектуальний атракціон.

Глядач має бути готовим сміятися крізь сльози. Якщо в маркетингу зробити акцент лише на комедії, аудиторія почуватиметься ошуканою, коли почнеться глибока драма. Якщо лише на драмі- потенційний глядач може відмовитися від перегляду через «важкість» теми. Інструментом може стати

створення промо-матеріалів (трейлерів, афіш), де візуальний ряд може бути легким і яскравим, а текстовий супровід- глибоким і рефлексивним.

Для драми-комедії продюсер має шукати акторів із високим рівнем органічності та самоіронії. У цьому жанрі не працює суто комедійне «кривляння» чи важкий пафос. Продюсерська задача- знайти виконавців, здатних до миттєвого переходу від гумору до оголеного нерва. В п'єсі «Перших побачень період» актори мають бути максимально близькими до віку персонажів (20 років), щоб комедійні побутові ситуації (розмови про каву, побачення) виглядали природно, а не награно. Невдалий вибір акторів може перетворити драму-комедію на дешевий фарс, що знищить художню цінність проєкту. Продюсер, контролюючи репетиційний процес, має стежити за динамікою.

Комедійні епізоди зазвичай потребують вищого темпу, тоді як драматичні паузи мають «тримати» залу. Продюсер виступає як зовнішнє око, яке оцінює, чи не затягнута вистава. В коротких п'єсах, як у Марини Смілянець, кожна хвилина має працювати на результат.

Використання музичного оформлення як «перемикача» станів. Продюсер має закласти бюджет на якісний саунд-дизайн, який допоможе глядачу емоційно переходити від сміху до роздумів.

Продюсування драми-комедії в Україні сьогодні нерозривно пов'язане з поняттям доречності. Гумор у виставі про війну- це «гумор на межі». Продюсер має відчувати межу між терапевтичним сміхом та цинізмом. П'єса «Перших побачень період» дає ідеальну основу для цього: гумор тут народжується з абсурдності життя в умовах війни (наприклад, жарти про відбій тривоги чи іноземців на руїнах). Продюсер драми-комедії сьогодні стає модератором суспільного діалогу. Він пропонує глядачеві легальний спосіб вивільнити емоції через сміх, що є критично важливим для ментального здоров'я нації.

З фінансової точки зору драма-комедія- найбільш рентабельний жанр для незалежного продюсера. Такі вистави зазвичай мають високий рівень

«сарафанного радіо». Глядачі охочіше рекомендують постановки, де вони змогли і розважитися, і подумати. Зазвичай драма-комедія (особливо сучасна) не потребує громіздких декорацій. Для «Перших побачень період» достатньо умовного відтворення МАФу, що дозволяє продюсеру економити на логістиці та оренді складів.

Підсумовуючи, специфіка продюсування драми-комедії полягає в синергії щирості та розрахунку. Продюсер має прорахувати кожен технічний аспект так, щоб на сцені залишилося місце для живої, непередбачуваної емоції, яка є головним «товаром» у цьому жанрі.

Головними завданнями у продюсуванні вистави «Кава перших побачень» за п'єсою «Перших побачень період» Марини Смілянець є:

1. Концептуальне позиціонування та цільова аудиторія. Головним завданням продюсера при роботі з цим матеріалом є чітке визначення ніші. П'єса описує досвід двадцятирічних («зумерів»), чия молодість припала на часи війни. Продюсерська стратегія має базуватися на принципі «радикальної актуальності». Цільова аудиторія- не лише традиційні відвідувачі театрів, а молодь, яка впізнає себе в героях: Віці, що залишилася працювати в МАФі, Лесі, яка повернулася з-за кордону та Андрюші, який йде добровільно на фронт. Маркетингова кампанія повинна будуватися навколо тем «спільної пам'яті» та «ідентичності», використовуючи візуальну мову, зрозумілу сучасному поколінню (естетика спальних районів, кава як ритуал стабільності).

2. Ресурсна оптимізація та камерний формат. З продюсерської точки зору п'єса є надзвичайно вигідною для реалізації в умовах обмежених бюджетів.

3. Етичний складник та соціальна відповідальність. Продюсування сучасної драми-комедії про війну вимагає високого рівня етичної чутливості. П'єса торкається болючих тем: зруйнованих шкіл, повітряних тривог, ПТСР та конфліктів між тими, хто поїхав, і тими, хто залишився. Продюсер має забезпечити таку подачу матеріалу, щоб комедійні моменти не виглядали як

висміювання трагедії, а слугували механізмом психологічного розвантаження. У цьому контексті вистава позиціонується як «терапевтичний театр».

4. Робота з драматургічним текстом як брендом. Марина Смілянець є одним із лідерів сучасної української «нової хвилі» драматургії. Продюсер має використовувати ім’я автора як знак якості та актуальності. Специфіка «Перших побачень період» як «короткої п’єси» диктує необхідність особливого формату показу: це може бути частина альманаху сучасних п’єс, вистава-дискусія або короткий інтенсивний перформанс, що відповідає кліповому сприйняттю сучасної аудиторії.

5. Комунікаційна стратегія в умовах кризи. Специфіка продюсування сьогодні включає управління ризиками: від скасування вистав через тривоги до відсутності електроенергії. Продюсер проєкту за п’єсою «Перших побачень період» має розробити протоколи безпеки та адаптувати технічний райдер (можливість роботи від генераторів, використання мінімального освітлення). Це стає частиною «імерсивного досвіду» — глядач відчуває ту саму атмосферу, в якій перебувають герої п’єси.

6. Дистрибуція та гастрольний потенціал. Завдяки компактності та універсальності теми «молодості під час війни», проєкт має високий експортний потенціал. Для продюсера це можливість виходу на європейські фестивалі камерних вистав. Проблематика п’єси (діалог Віки та Лесі) зрозуміла міжнародному глядачу як історія про кризу покоління, що робить її культурним дипломатом України за кордоном.

Продюсування п’єси «Перших побачень період» у жанрі драма-комедія-це процес створення мобільного, етичного та інтелектуального продукту, який перетворює побутову ситуацію біля кавового кіоску на глибоке художнє дослідження сучасної України. Основний акцент робиться не на формі, а на змістовній близькості до глядача, що забезпечує живий відгук та комерційну життєздатність проєкту.

РОЗДІЛ 2. Особливості п’єси «Перших побачень період» Марини Смілянець

2.1. Історія створення та постановок п’єси

Перед тим як говорити про саму п’єсу я б хотіла звернути увагу на її автора. Професійний фундамент Марини Смілянець було закладено у стінах КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого. Сьогодні її діяльність є багатогранною: вона успішно поєднує драматургію з педагогікою та адміністративним управлінням, обіймаючи посаду заступниці художнього керівника у «Театрі на Михайлівській».

У межах мого дослідження творчий метод авторки став ключовим об’єктом аналізу. М. Смілянець працює в естетиці «нової щирості», де замість дидактичного повчання глядачеві пропонується рівноправний та відвертий діалог. У центрі її художнього всесвіту- «звичайна людина», що опинилася в епіцентрі глобальних історичних зсувів. У вибраній п’єсі «Перших побачень період» цей підхід реалізовано через долі Віки та Лесі-дівчат, чию юність безповоротно змінила війна.

Під час аналізу авторського стилю було виокремлено декілька фундаментальних ознак, які лягли в основу моєї практичної роботи:

- Трагікомічна природа тексту: Майстерна гра на контрастах, де навіть у розповідях про втрати та обстріли присутній живий, гострий гумор як засіб психологічного захисту.
- Жива мовна тканина: Використання актуального сленгу та природної розмовної манери робить героїв максимально впізнаваними для покоління зумерів.
- Ефект катарсису та терапії: Драматургія воєнного часу в її виконанні не просто документує біль, а пропонує шлях до його колективного проживання та подолання.

Деякі її драматичні тексти: «16+» (виклики підліткового віку), «Люди Forbes» (іронія над цінностями успіху), «Б’ютіфул лайф» (сценічна назва

«Кефір, зефір і кашемір»), «Собача будка» (володар першої премії «Коронації слова»), «Молитва за Елвіса», «Борщ. Рецепт виживання моєї прабабці» та резонансні «Коти-біженці» (у співавторстві з Л. Тимошенко).

Дитяча драматургія: «Країна серйозних», «Мій домашній дикий лис», «Майстри чудес» та інші повчальні історії.

Твори Марини Смілянець давно перетнули кордони України, ставши частиною європейського культурного простору. Перекладені англійською, німецькою, польською та балтійськими мовами, її п'єси ставилися у Бристолі (Велика Британія), Мюнхені (Німеччина), Ризі (Латвія) та Таллінні (Естонія). Зокрема, проєкт «Коти-біженці» став важливим інструментом арт-терапії для українських дітей за кордоном.

Високий художній рівень текстів підтверджено численними перемогами на конкурсі «Коронація слова» та регулярною участю у «Тижні актуальної п'єси». В Україні вистави за її творами є невід'ємною частиною репертуару як столичних театрів (Національний театр ім. Лесі Українки, «Театр на Михайлівській»), так і провідних театрів Миколаєва, Рівного, Ужгорода, Чернівців та інших міст.

Для мого продюсерського проєкту такий широкий успіх драматургині є свідченням того, що обраний матеріал володіє універсальним кодом, здатним відгукнутися в серці будь-якого глядача, незалежно від його географії.

Історія створення п'єси «Перших побачень період» (2024) є художньою рефлексією Марини Смілянець на досвід покоління, чиє повноцінне вступлення в доросле життя збіглося з реаліями повномасштабної війни. Текст був написаний як спроба зафіксувати «перервану юність» — той специфічний стан, коли звичні ритуали молодості (побачення, кава у дворі, перші серйозні почуття) відбуваються на тлі повітряних тривог та зруйнованих шкіл.

В основі п'єси лежить глибокий психологічний розрив, який авторка спостерігала в українському суспільстві: конфлікт і водночас невидимий зв'язок між тими, хто залишався вдома, і тими, хто шукав безпеки за

кордоном. Образи Віки та Лесі є збірними портретами сучасних українок, а їхній діалог біля кавового кіоску- це документально точне відтворення розмов, що щодня лунають у спальних районах Дніпра, Одеси чи Києва.

Особливої автентичності тексту надає акцент на буденності війни. Авторка свідомо уникає пафосу, натомість фокусується на дрібницях. П'єса стала частиною творчого пошуку Марини Смілянець у межах соціально-театральних проєктів (зокрема ініціативи «ДЕБЮТ»), що мають на меті допомогти молоді прожити колективну травму через мистецтво. Твір виступає формою «соціальної терапії», перетворюючи особистий біль і невизначеність майбутнього на чесний і зрозумілий кожному емоційний досвід.

Історія появи вистави «Кава перших побачень» (сценічна назва п'єси «Перших побачень період») у межах проєкту «ДЕБЮТ» є прикладом успішної синергії професійного театру та театральної освіти.

Проєкт «ДЕБЮТ» був ініційований на базі «Театру на Михайлівській» (Центр мистецтв «Новий український театр») як платформа для професійної апробації молодих митців. Основна ідея полягала в тому, щоб надати студентам театральних вишів (зокрема випускникам КНУТД) можливість вийти на професійну сцену з актуальним, «живим» матеріалом, а не лише з класичними навчальними уривками.

Історія постановки. П'єса Марини Смілянець була обрана через її надзвичайну мобільність та емоційну близькість до виконавців. Оскільки героям твору по 20 років, молоді актори отримали змогу працювати з персонажами, чий досвід (війна, очікування, кава як ритуал спокою) вони проживають особисто.Для сценічного втілення була обрана назва «Кава перших побачень», що акцентує увагу на головному образі вистави- каві як символі стабільності та приводу для розмови, навколо якого розгортається дія в МАФі. Постановка створювалася в умовах воєнного часу, що наклало відбиток на естетику вистави. Мінімалізм декорацій та фокус на акторській правді стали вимушеним, але художньо виправданим рішенням. Робота над

постановкою «Кава перших побачень» здійснювалася паралельно на двох локаціях: у творчій лабораторії КНУТД та безпосередньо на базі Центру мистецтв «Новий український театр». Процес розпочався з традиційного «застільного» етапу, під час якого творча група зосередилася на детальному розборі драматургічного матеріалу, аналізі мотивації персонажів та вивченні пропонованих обставин воєнного часу.

Перехід до репетицій у просторі став етапом активного пошуку візуальних рішень. На початкових етапах використовувалися умовні предмети та меблі, що дозволило згодом сформувати остаточну концепцію реквізиту та елементів костюмів. Динамічність підготовки була зумовлена необхідністю представлення відеоверсії вистави для відбору на фестиваль «Імпреза над Латорицею» (м. Мукачево).

Важливою частиною режисерського задуму Віталія Кіно стала інтеграція у структуру вистави трьох індивідуальних номерів, що розкривали внутрішній світ героїв:

Образ Віки (виконавиця Євгенія Гіленко): Пластичний номер під композицію «Вальс під вибухи» (Enleo). Танець став метафорою емоційної напруги, відображаючи поєднання жаги до життя та гніву на обставини, що обмежують свободу особистості.

Образ Андрія (виконавець Владислав Карпов): Перформанс із використанням катани під трек «Дике поле» (YARMAK). За підтримки Назара Майбороди було створено номер, що символізує звитягу та шляхетність сучасного воїна. Сценічно цей епізод трактувався як уявлення Лесі про її друга, котрий добровільно став на захист країни.

Образ Лесі (виконавиця Софія Славінська): Вокальний номер із піснею Селін Діон «My heart will go on». Робота над естрадним вокалом під керівництвом Ірини Білоус допомогла розкрити ідею неперервності життя. Музичний керівник Ілля Рибалко запропонував саме цю композицію для створення емоційного контрасту: пісня, що зазвичай викликає сльози у

глядача, підкреслювала внутрішню стійкість Лесі, яка свідомо стримує власні емоції.

Особливим викликом став камерний формат вистави. Режисерський підхід вимагав від акторів максимальної природності та «живого» існування в обмеженому просторі. Глядач мав відчути себе не стороннім спостерігачем, а випадковим відвідувачем кав'ярні, що мимоволі став свідком інтимної розмови дівчат.

Удосконаленню вистави сприяла практика відкритих репетицій. Покази для колег, студентів та автора п'єси Марини Смілянець дозволили отримати зворотний зв'язок та внести необхідні корективи в акторську пластику, мовну партитуру та загальну цілісність сценічного твору. Підсумком цієї комплексної роботи стала глибока опрацьованість підтекстів та зовнішнього малюнку кожної ролі.

Вистава була поставлена на Верхній сцені «Театру на Михайлівській» (вул. Михайлівська, 24-ж). Цей простір має свою специфіку, яка ідеально спрацювала на користь постановки:

- Камерність: Сцена та глядацька зала розташовані дуже близько. Це створює ефект присутності «всередині» того самого кавового кіоску, про який ідеться в тексті. Глядач стає не просто спостерігачем, а сусідом героїв, який заглянув на каву.
- Атмосфера «будинку в центрі міста»: Оскільки театр розташований у затишному дворику в історичному центрі Києва, шлях глядача до театру через під'їзди та двори перегукується з місцем дії п'єси-спальним районом великого міста.
- Інтерактивність: Камерний простір дозволив акторам працювати у манері «на відстані витягнутої руки», що є критично важливим для жанру драми-комедії, де щирість і ледь помітні зміни настрою є головним двигуном сюжету.

Таким чином, постановка в межах «ДЕБЮТу» на Михайлівській стала не просто «навчальним показом», а повноцінною репертуарною одиницею,

яка довела, що сучасна українська драма може бути одночасно лаконічною у виконанні та потужною за емоційним впливом.

2.2. Драматургічна структура твору

Драматургічна структура п’єси «Перших побачень період» Марини Смілянець відзначається лаконізмом, динамічністю та чітким фокусом на внутрішніх станах героїв. Оскільки це «коротка п’єса», кожен елемент структури працює на швидке занурення глядача в атмосферу та стрімке розв’язання конфлікту.

1. Експозиція (Зав’язка атмосфери): Дія розпочується в обмеженому просторі - маленькому кавовому кіоску (МАФі) у спальному районі великого міста. Експозиція одразу задає часові та соціальні координати: Україна, 2024 рік. Ми знайомимося з Вікою, яка працює баристою. Перша поява Лесі створює миттєву напругу. Конфлікт закладений уже в перших репліках: «Мені як завжди»- «Я що всіх тут маю пам’ятати?». Це експозиція не лише місця, а й зруйнованих стосунків між подругами, одна з яких поїхала, а інша залишилася.

2. Зав’язка конфлікту: Поштовхом до розвитку дії стає спроба Лесі відновити діалог і подолати «стіну» відчуження, яку вибудувала Віка. Повітряна тривога, що лунає на початку, стає додатковим каталізатором: вона змушує дівчат залишитися в замкненому просторі МАФу, де вони не можуть ігнорувати одна одну. Конфлікт розвивається навколо теми «свій-чужий» та різного досвіду проживання війни.

3. Розвиток дії (Наростання напруги): Цей етап складається з низки діалогів-спогадів та взаємних звинувачень.

Тема «втечі» та «залишення»: Центральний блок, де дівчата обговорюють життя Лесі за кордоном та її повернення. Тут напруга досягає піку, коли Віка іронізує над «безпечним» життям подруги.

Лінія Андрюші: Поява третього персонажа, Андрія, вносить у структуру елемент легкості та надії. Його постать слугує містком між дівчатами, він є «спільним знаменником» їхнього минулого.

4. Кульмінація: Найвищою точкою емоційної напруги є момент щирого визнання страхів та болю. Це розмова про зруйновану школу та неможливість будувати плани. Кульмінаційним моментом у структурі вистави (згідно з нашим репетиційним процесом) стають вставні номери. Танець Віки під «Вальс під вибухи» та номер Андрія з катаною під «Дике поле» є метафоричним піком, де внутрішній конфлікт вирується назовні через пластику. Це момент «емоційного оголення» персонажів.

6. Розв'язка: Повернення Андрія та його прохання зробити «какао як завжди» зациклює структуру п'єси, повертаючи нас до початкової фрази, але вже з іншим емоційним забарвленням. Віка погоджується, що свідчить про відновлення зв'язку. Остання сцена в МАФі символізує крихку стабільність та прийняття нової реальності, де життя продовжується попри все.

7. Фінал: Фінал твору є відкритим, але теплим. Поцілунок Лесі та Андрія як ствердження життя попри війну.

Композиційні особливості:

Єдність місця, часу та дії: Класична структура, адаптована під сучасний мінімалізм. Уся дія відбувається в реальному часі в одній локації.

Циклічність: П'єса починається і закінчується в кав'ярні, підкреслюючи безперервність життєвого циклу.

Контрастність: Постійне чергування комічних побутових ситуацій із глибокими драматичними рефлексіями (трагікомізм).

2.3. Актуальність постановки для українського глядача

Звичайно, як би прискіпливо це не було, тема війни є дуже актуальною для українського глядача. А актуальність саме цього твору полягає у його життєстверджувальності. Глядач зараз хоче бути учасником дійства, бажає живого спілкування та живих, щирих емоцій. Все частіше сучасний глядач

купляє квиток до театру, замість кінотеатрів, оскільки тут він може знайти цю щирість та справжність погляду. Актуальність сценічного втілення п’єси «Перших побачень період» зумовлена її глибоким резонансом із внутрішнім станом сучасного українського суспільства, де особисте життя кожного громадянина нерозривно переплетене з реаліями повномасштабного вторгнення. Зараз театр виконує не лише естетичну, а й важливу терапевтичну функцію, допомагаючи аудиторії рефлексувати над травматичним досвідом через знайомі побутові ситуації.

Ключовими аспектами актуальності твору є: дослідження «синдрому відкладеного життя»: Твір фокусується на долі покоління, чия юність припала на період пандемії та великої війни. Питання Віки про те, коли жити, якщо молодість лише одна, а майбутнє виглядає підвішеним, є болісним і зрозумілим для кожного молодого українця. Постановка дає глядачеві можливість побачити власні страхи та сумніви з боку, що сприяє емоційному розвантаженню. П’єса піднімає гостру тему розділеності нації на тих, хто залишився під обстрілами, і тих, хто виїхав у пошуках безпеки. Конфлікт між Вікою, яка «чергує» вдома, та Лесею, яка приїхала «в гості» із-за кордону, відображає реальну напругу в суспільстві та водночас пропонує шлях до порозуміння через діалог і спільний біль. Сюжет наочно демонструє, як війна «повертає все на 180 градусів», виявляючи справжню сутність людей. Приклад «тихоні» Андрюші, який добровільно йде на фронт, протиставляється образу «мачо» Гуні, що намагається втекти з країни. Це стимулює глядача до переосмислення понять мужності, патріотизму та людської гідності в критичних обставинах. Використання авторкою гумору та іронії (наприклад, обговорення красивої піжами «на випадок, якщо відкопають») дозволяє говорити про смерть і небезпеку без зайвого пафосу. Такий підхід близький українському глядачеві, для якого чорний гумор став дієвим захисним механізмом психіки. Фінальний жест Лесі- раптовий поцілунок- стає символом перемоги життя над страхом перед вибухами та невідомістю. Для глядача, який щодня стикається з тривогами, така фінальна

крапка є необхідним акцентом на тому, що навіть у найтемніші часи потреба в близькості та сенсах залишається пріоритетною.Таким чином, вистава за п’єсою Марини Смілянець стає майданчиком для суспільної емпатії. Вона не просто ілюструє воєнний побут у кав’ярні-МАФі, а пропонує глядачеві простір для колективного переживання травми та пошуку надії на майбутнє, яке, попри все, триває.

2.4. Аналіз тексту п’єси та пропозиції сучасної інтерпретації

Спочатку, задля точнішого аналізу та розуміння тексту потрібно згадати сюжет самої п’єси.

Події п’єси розгортаються в затишній київській кав’ярні-МАФі, яка стає місцем зустрічі трьох молодих людей у розпал повномасштабної війни. Бариста Віка, яка щодня виходить на роботу попри обстріли, приймає свою подругу Лесю- та щойно повернулася із-за кордону, куди виїхала на початку вторгнення. Леся з’являється і намагається вибачитися перед Вікою за свій від’їзд, знаючи що вона дуже ображена. До дівчат приєднується сором’язливий Андрій, який заходить за какао.

Упродовж дня герої проходять через психологічні сутички, обговорюючи болючі теми еміграції, «синдрому відкладеного життя» та страху перед майбутнім. Кульмінацією стає момент щирості, коли з’ясовується, що «тихий» Андрій прийняв рішення йти на фронт, а «впевнена» Леся насправді почувається чужою всюди, крім цієї маленької кав’ярні. Під звуки сирен герої відкидають зайві маски, і п’єса завершується актом ствердження життя: попри небезпеку та невідомість, вони обирають близькість і надію, що символізує фінальний порив Лесі до справжніх почуттів.

Аналіз драматургічного матеріалу Марини Смілянець дозволяє розглядати п’єсу як камерну психологічну драму з елементами трагікомедії. Текст побудований на гострих діалогах, де під зовнішньою побутовою простотою ховаються глибокі екзистенційні конфлікти.

Авторка використовує мінімалістичний простір (МАФ-кав'ярня), щоб сфокусувати увагу на внутрішніх трансформаціях героїв. Жанр «періоду перших побачень» тут переосмислюється: це не романтична легкість, а спроба віднайти людську близькість у часи, коли кожен день може стати останнім. Персонажі п'єси представляють собою чотири різні стратегії виживання та адаптації до війни:

Віка (Стабільність): Уособлює тих, хто залишився і тримає повсякденне життя. Вона- фундамент, на якому тримається дія, але водночас вона найбільш виснажена морально.

Леся (Пошук/Відірваність): Носій теми еміграції та внутрішньої кризи. Її образ розкриває трагедію людини, яка опинилася між двома світами і не може знайти спокою в жодному з них. Леся є найбільш динамічним та неоднозначним персонажем, чия лінія несе основне смислове навантаження теми «відірваності» від дому.

Леся перебуває у стані внутрішнього розлому. Закордоном вона- чужа, бо є біженкою, а вдома вона відчуває провину та відстороненість від тих, хто переживає обстріли щодня.

Її порив до близькості в кінці п'єси- це акт повернення до самої себе через іншу людину.

Андрій (Тихий героїзм): Деконструкція образу «маленької людини». Його рішення піти на фронт стає моральним центром п'єси, доводячи, що мужність часто не має зовнішніх ознак.

У п'єсі час сприймається нелінійно. Майбутнє відсутнє («період перших побачень» зазвичай передбачає перспективу, але тут він затиснутий у моменті «зараз»). Дім у тексті- це не стіни, а люди та спільні контексти. Конфлікт між Лесею та Вікою через від'їзд першої є ключовим для розуміння соціального розколу, який долається через емпатію. Кожен герой стоїть перед вибором: поїхати чи залишитися, піти воювати чи переховуватися, відчувати чи закритися. Центральний конфлікт- зовнішній (людина проти війни)- постійно тисне на героїв через звуки сирен та новини, але він лише

каталізатор для внутрішніх конфліктів. Це зіткнення ідеалізму з реальністю, обов'язку з інстинктом самозбереження. Конфлікт між персонажами (наприклад, Лесі та Віки) базується на взаємному нерозумінні болю один одного, який зрештою трансформується у спільне переживання.

Кав'ярня виступає як символічний «Ноїв ковчег»- крихкий, тимчасовий простір, де люди рятуються від хаосу зовнішнього світу. Кава, піжами на випадок обстрілу, сукня Лесі- це побутові деталі, які набувають сакрального змісту як спроби зберегти цивілізацію та людське обличчя в нелюдських умовах.

П'єса є важливою документацією емоційного стану українців середини 2020-х років. Вона не дає готових відповідей, але стверджує: єдиний спосіб вистояти- це не втрачати здатності відчувати біль іншого та дозволяти собі любити навіть тоді, коли це здається недоречним.

Пропозиції щодо сучасної інтерпретації:

Для сучасної постановки пропонуються наступні рішення, які допоможуть розкрити глибину образів та актуалізувати дію:

Використати контраст між Лесею та іншими героями. Її одяг має виглядати «занадто» святковим або недоречним для кав'ярні-МАФу під час тривоги. Це підкреслює її статус гості, яка відчайдушно намагається зберегти ілюзію нормального життя.

Простір кав'ярні можна інтерпретувати як «сховище сенсів». Поки навколо панує хаос (звуки сирен, вибухів), всередині МАФу герої намагаються побудувати крихкий світ людських стосунків.

Використання живого звуку (шум вулиці, спів пташок, вибухи, повітряна тривога, шум кавомашини) підсилить відчуття присутності глядача в реальному часі.

Включення відеопроекції зі стрічкою новин або повідомлень у месенджерах, які Віка перевіряє. Це покаже її залежність від інформаційного поля та тих подій, які відбуваються.

Показ вистави у реальних кав’ярнях допомогло б залучити якомога більше глядачів та створити ефект реального спілкування двох дівчат, щоб люди повністю відчували себе учасниками дійства. Під час вистави люди могли б замовляти собі каву та смакувати її споглядаючи постановку.

Впровадження цих пропозицій дозволить перетворити п’єсу на актуальне висловлювання про складність вибору, ціну безпеки та непереможну силу людського тяжіння в умовах війни.

РОЗДІЛ 3. Продюсерський підхід до постановки п’єси «Перших побачень період»

3.1. Розробка концепції та підбір творчої команди

В основі концепції лежить ідея крихкості та прозорості. МАФ-кав’ярня інтерпретується як скляний куб- простір, який дає ілюзію захисту, але насправді є абсолютно вразливим перед зовнішньою загрозою.

Тут присутній пошук точки опори в хаосі. Кожен герой намагається «заземлитися» через каву, розмови або фізичну близькість, щоб не розчинитися в страху перед невідомим.

Поєднання затишного світла ліхтарів кав’ярні (теплий спектр) із тривожними звуками повітряної тривоги міста ззовні.

Концепція передбачає мінімалізм у декораціях, щоб зосередити увагу глядача на психологічних нюансах, мікроміміці та зміні внутрішніх станів героїв, основним завданням для акторів було «оживити» виставу та грати максимально природньо, так, ніби ти не граєш зовсім.

Формування команди базується на принципі спільного емоційного досвіду та здатності працювати з гостросоціальним матеріалом.

Режисер-постановник: Повинен володіти методом психологічного театру та вміти працювати в камерному просторі. Завдання режисера- вибудувати тонкий емоційний зв'язок між персонажами, уникаючи зайвого пафосу.

Художник-сценограф: Має створити образ кав’ярні, яка виглядає водночас реальною та символічною. Важливими є деталі: наприклад, лампочки теплого жовтого кольору, чкі проходять через глядацький зал, до сцени, що залучає глядачів до простору, або сама конструкція МАФу, яка виглядає максимально просто і в той час дуже знайомо для сучасного глядача, який бачить такі конструкції кожен день йдучи по справах.

Звукорежисер: Ключова фігура для створення ефекту «присутності». Його завдання - розробити звукову партитуру, де шум кавомашини

переплітається з віддаленими вибухами та сиренами, створюючи тривожний ритм вистави.

Акторський склад (Кастинг):

- Леся: Актриса повинна передати складний перехід від виправдовувань перед подругою до внутрішнього розпачу та фінальної щирості. Важлива здатність до швидкої зміни емоційних регістрів.
- Віка: Потрібна актриса з сильною внутрішньою статикою, здатна передати втому та незламність «людини на своєму місці»
- Андрій: Образ потребує актора з м’якою фактурою, чиє внутрішнє перетворення на воїна стане несподіваним, але логічним фіналом.

Художник по світлу: Завдання- акцентувати моменти інтимності та «висвітлювати» внутрішню самотність Лесі, створюючи ефект ізоляції персонажів у критичні моменти. Та навпаки акцентувати моменти примирення, або відходження від реальності (Наприклад, під час номеру з катаною, коли режисер поставив за мету показати думки Лесі про свого друга, який добровільно йде на фронт)

Костюмер: Завданням костюмера стало підібрати такі образи, які б передали зовнішньо саме внутрішні переживання та особливості характеру героя, а також, костюми, які гармонійно виглядали б у просторі, запропонованих обставинах та між собою.

Оскільки бюджет не дозволяє взяти таку велику команду для роботи, то кожен брав на себе декілька ролей. Наприклад, режисер взяв на себе роль художника-сценографа. А звукорежисер став відігравати роль художника по світлу. Актори також допомагали у всьому вижченазванному, пропонуючи свої ідеї. Костюмер працювала і над винайденням реквізиту, який точно б відповідав простору, створеному режисером.

3.2. Етапи реалізації постановки: від підготовки до прем’єри

Процес створення вистави «Перших побачень період» розподіляється на п’ять основних етапів, кожен з яких має конкретні творчі та технічні завдання.

1. Підготовчий етап (Експозиційний)

Аналіз матеріалу: Детальний розбір п’єси Марини Смілянець, визначення наскрізної дії та надзавдання вистави.

Формування візії: Режисерська експлікація, обговорення візуального рішення (ескізи декорацій, костюмів).

Формування команди: Затвердження акторського складу. На цьому етапі для ролей важливо виділити амплітуду персонажів.

2. Застільний період (Репетиції в колі)

Читання за ролями: Знайомство з текстом, розбір логіки мовлення та підтекстів.

Дієвий аналіз: Визначення цілей кожного персонажа в кожній сцені. Наприклад, для Лесі важливо зрозуміти, чому вона прийшла саме в цю кав’ярню саме в цей день.

Обговорення контексту: Робота з особистим досвідом акторів (рефлексія над темою війни, еміграції та вибору), що є критично важливим для досягнення правдивості в цій п’єсі.

3. Репетиційний період (Робота на майданчику)

Етюдний метод: Пошук фізичного самопочуття героїв у просторі кав’ярні. Робота над пластикою.

Мізансценування: Вибудовування композиції вистави. Створення зон «безпеки» та «тривоги» на сцені.

Робота з темпоритмом: Налаштування внутрішнього ритму вистави, де періоди затишшя за кавою різко перериваються зовнішніми чинниками (сиренами).

4. Постановчий етап (Технічний)

Монтировочні репетиції: Встановлення декорацій, налаштування світла та звукової партитури (включення шумів міста, вибухів, музичного фону кав'ярні)

Прогони в костюмах та з реквізитом: Перевірка функціональності одягу. Для образу Лесі це етап перевірки того, як її «святковий» вигляд працює на загальну ідею дисонансу та «відірваності».

Коригування світлових та звукових акцентів: Синхронізація гри акторів із технічними спецэффектами

5. Допрем'єрний та Прем'єрний етап

Генеральні репетиції: Повне відтворення вистави без зупинок, перевірка цілісності емоційної лінії.

Здача вистави: Перегляд запрошеними глядачами та внесення фінальних корективів.

Прем'єра: Перша зустріч із глядачем, яка для даного матеріалу є частиною «терапевтичного» процесу, де реакція залу стає фінальним компонентом вистави.

3.3 Фінансове планування, маркетинг і просування проєкту

Оскільки вистава «Кава перших побачень» має камерний характер, просування базується на концепції **«ефекту присутності»** та інтимності. Глядач має відчувати себе не просто спостерігачем, а гостем тієї самої кав'ярні, де розгортаються події.

SMM-стратегія (Instagram, TikTok):

Створення серії коротких відео («backstage») з репетиційного процесу під треки, що звучать у виставі (Enleo, YARMAK).

Рубрика «Знайомство з персонажами»: короткі інтерв'ю з Лесею, Вікою та Андрієм у форматі «кава за 60 секунд».

Візуальне оформлення сторінок у стилі «урбаністичного затишку» (поєднання кавової естетики з елементами сьогодення — тривоги, волонтерство).

Партизанський маркетинг:

Співпраця з мережевими кав'ярнями: розміщення наліпок на стаканчиках з QR-кодом, який веде на тизер вистави або сторінку продажу квитків. Проведення «відкритих читок» у нетрадиційних просторах для створення первинного попиту (сарафанне радіо).

Робота з медіа та лідерами думок:

Запрошення театральних критиків та блогерів на передпокази (репетиції «на глядача»).

Фінансове планування:

З огляду на те, що вистава «Кава перших побачень» є одночасно творчим експериментом та продуктом для широкого глядача, фінансування проєкту базується на **змішаній моделі**. Це дозволяє мінімізувати ризики та забезпечити життєздатність постановки на різних етапах.

№	**Стаття витрат**	**Опис**	**К-сть**	**Ціна за од.(грн.)**	**Загальна сума (грн.)**
1	**Художнє оформлення та реквізит**				**8800**
1.1	Реквізит баристи	Кавові стаканчики, тряпки, серветки (витратні матеріали)	3 комплекта	1500	1500
1.2	Меблеві елементи	2 Ширми, 4 стільця, 2 стола, 1 штора, 1	1 комплект	5500	5500

		вивіска, 2 вазони, 2 куби, ліхтарі			
1.3	Спец-рекізит	Бутафорна катана	1 шт.	1800	1800
2	**Костюми персонажів**				**3300**
1.2	Образ Віки	Майка, джинси, сорочка, фартух, кеди	1 комплект.	1000	1000
2.2	Образ Андрія	Футболка, шорти, сорочка,кепка, взуття, кімоно	1 комплект	1300	1300
2.3	Образ Лесі	Сукня, сумка, взуття, прикраса	1 комплект	1000	1000
3	**Маркетинг та продюсування**				**4000**
3.1	Таргетована реклама	Просування в тіток або інстаграм (1 місяць)	1 камп.		3000

3.2	Поліграфія	Друк афіш А2 та програмок	100 примірників	1000	1000

Загальна сума: 16.100

Джерела фінансування

Університетська база (КНУТД)

40%

Репетиційний простір, технічне забезпечення, консультації викладачів.

Власні кошти / Меценати

15%

Закупівля авторського реквізиту, костюми, первинна реклама.

Продаж квитків (box office)

30%

Покриття поточних витрат, гонорари акторам та постановочній групі.

Спонсорські внески

15%

Поліграфія, SMM-просування, логістика для виїзду на фестивалі.

ВИСНОВКИ

Узагальнюючи результати дипломної роботи, можна стверджувати, що дослідження теоретичних аспектів продюсування у поєднанні з практичним аналізом п’єси Марини Смілянець дозволило сформувати цілісну модель реалізації сучасного театрального проєкту. Встановлено, що сучасна українська драма-комедія як специфічний жанр сценічного мистецтва потребує особливого продюсерського підходу, який базується на глибокому розумінні психологізму тексту та його актуальності для глядача. Вивчення основних принципів театрального продюсування підтвердило, що роль продюсера є ключовою на всіх етапах життя вистави - від розробки художньої концепції та підбору творчої команди до фінансового планування й маркетингового просування. Аналіз драматургічної структури та історії створення п’єси «Перших побачень період» продемонстрував високий потенціал цього матеріалу для сучасної інтерпретації, оскільки він торкається важливих соціальних тем, що резонують із досвідом українського суспільства. Розроблений у роботі продюсерський підхід доводить, що ефективна стратегія реалізації вистави має поєднувати творчу свободу митців із чітким менеджментом, детальним розрахунком ресурсів та використанням інноваційних інструментів маркетингу. Таким чином, проведений аналіз та запропоновані рекомендації можуть слугувати практичним посібником для постановки актуальних творів сучасної драматургії, що сприятиме розвитку незалежного театрального сектору та збагаченню культурного простору України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

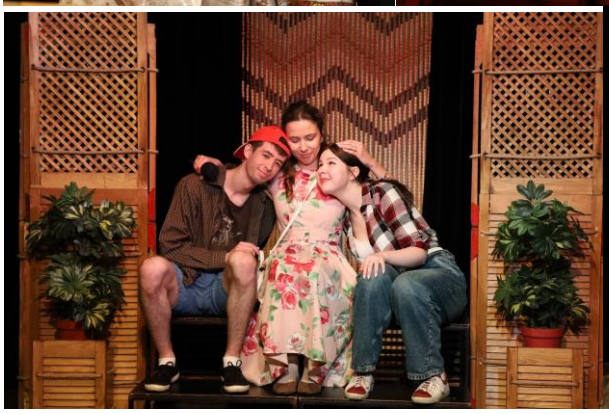
1. Веремєєва І. О. Театральний продюсер: професія чи покликання.
2. Культура і мистецтво у сучасному світі. 2018. Вип. 19. С. 45–52.
   Гайдай Ю. С. Специфіка арт-менеджменту в сучасному театральному просторі України. Вісник КНУКіМ. Серія: Мистецтвознавство. 2020. № 42. С. 104–111.
3. Закон України «Про театри і театральну справу» від 31.05.2005 № 2605-IV (із змінами). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2605-15.
4. Ковпік С. І. Сучасна українська драматургія: жанрові трансформації та художні пошуки. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. 240 с.
5. Левицька О. П. Маркетингові стратегії в театральній діяльності: від теорії до практики. Арт-менеджмент та івент-технології. 2021. № 3. С. 22–29.
6. П’єси сучасної України : антологія / упоряд. О. Купріян. Київ : Смолоскип, 2021. 350 с.
7. Смілянець М. В. П’єса «Перших побачень період»
   Театральний менеджмент та продюсерство: методичні рекомендації до виконання магістерських робіт / уклад. С. О. Матяш. Київ : КНУТД, 2024. 44 с.
8. Ткаченко Т. Г. Соціальна драма в сучасному українському театрі: проблематика та поетика. Мистецтвознавчі записки. 2019. Вип. 35. С. 88–95.
9. Фінансове планування в культурних індустріях : довідник для менеджерів культури. Київ : Український культурний фонд, 2022. 96 с.
10. Шульга Л. І. Продюсерська модель театрального проєкту: від ідеї до реалізації. Питання культурології. 2021. № 37. С. 156–164.
11. Офіційний сайт Центру мистецтв «Новий український театр»- Режим доступу: https://www.nut.kyiv.ua/ (дата звернення: 20.04.2026)

ДОДАТКИ



1.1 Афіша вистави «Кава перших побачень» за п'єсою Марини Смілянець «Перших побачень період»





1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7,1.8 - фото з вистави "Кава перших побачень"



1.9 Ескізи костюмів для персонажів вистави "Кава перших побачень"



***1.10** Ескіз оформлення сцени для вистави «Кава перших побачень»*